

РЕЗУЛЬТАТИ

анкетування стейкхолдерів щодо необхідності підготовки фахівців і реалізації освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» у Полтавській області

У січні – лютому 2021 р. на факультеті обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії було проведено анкетування стейкхолдерів (роботодавців, замовників освітніх послуг) щодо необхідності підготовки фахівців і реалізації освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» у регіоні.

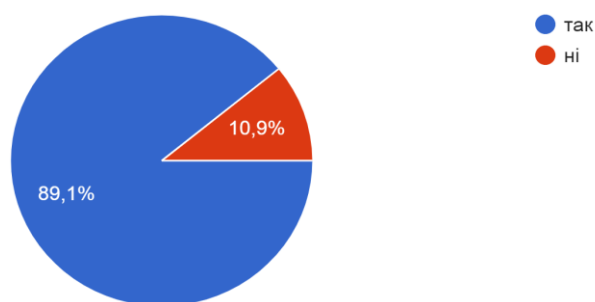
В анкетуванні взяли участь 49 респондентів – фізичних осіб, місцем роботи яких є:

- державні та комерційні банки – 18 (36,7 %);
- виробничі підприємства – 11 (22,5 %);
- Державна податкова служба України – 5 (10,2 %);
- фінансові установи, страхові компанії, органи державного управління – по троє (по 6,1 %);
- Державна аудиторська служба України, науково-дослідні установи, приватні підприємства (ФОПи) – по двоє (по 4,1 %).

На питання «Чи працюють на Вашому підприємстві (в організації / установі) фахівці з фінансів, банківської справи та страхування?» 89,1 % респондентів відповіло «так», 10,9 % – «ні» (рис. 1).

3. Чи працюють на Вашому підприємстві (в організації/установі) фахівці з фінансів, банківської справи та страхування?

46 відповідей

Рис. 1. Розподіл відповідей на запитання «Чи працюють на Вашому підприємстві (в організації / установі) фахівці з фінансів, банківської справи та страхування?»

Відповідаючи на запитання про те, якими знаннями, вміннями, навичками, компетентностями повинні володіти майбутні фахівці, що навчаються за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», найчастіше (по 5 %) стейкхолдери вказували на такі: взаємодія з людьми, вміння вести перемовини; економічна, професійна підготовка; знання законодавства з банківської діяльності. Також цікавими були відповіді, які за змістом доцільно об'єднати у три групи:

1. Щодо професійної, фахової підготовки:

- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою макро- та мікроекономічного аналізів;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових і національних фінансових систем і їхньої структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, зокрема бюджетна та податкова системи);
- теоретичні знання предметів спеціальності;
- функціонування банківської системи, роль НБУ та інших наглядових органів;
- податкова система;
- фінансовий аналіз підприємства;
- розуміння суті активних і пасивних операцій банку, формування ціни банківських послуг;
- здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для виконання професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- знання нормативних документів НБУ, основних принципів і засад кредитування;
- володіння навичками здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності, вміння оцінювати вплив зовнішніх ризиків на діяльність підприємства / галузі;
- знання банківських і суміжних продуктів, навички з активних продаж;
- здатність складати й аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію;
- знання Закону України «Про страхування», обов'язкових видів страхування, основ страхування;
- закономірності функціонування і розвитку фінансів, банківської справи та страхування;
- уміння працювати з міжнародними контрактами та платежами;
- практичне знання і застосування НП(С)БО і МСФЗ, уміння будувати фінансову звітність підприємства;
- досконале знання форми № 1 і форми № 2 фінансової звітності юридичних осіб;
- знання фінансового менеджменту (фінансовий аналіз, бюджетування, інвестиційний аналіз і т. ін.) та розуміння його логіки;
- розуміння сутності процесів банківської системи;
- грамотна усна та письмова ділова мова: українська, російська, англійська (бажано);
- збільшення практичних навичок, опрацювання кейсів, задач із реального життя.

2. Щодо володіння інформаційними технологіями:

- уміння працювати з великими масивами даних, володіння системами автоматизації обліку та підприємства загалом (1-C, SAP);
- уміння правильно презентувати інформацію;

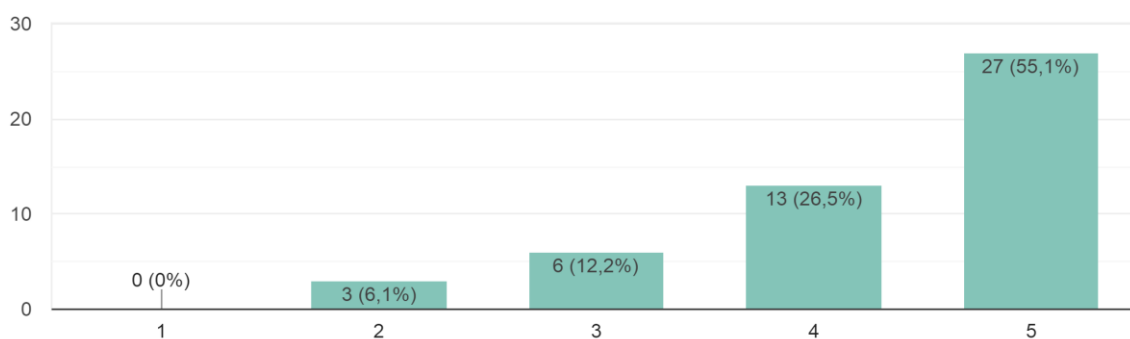
- знання програм MS Office (особливо Excel та Word);
- вміння шукати та знаходити необхідну інформацію;
- володіння навичками використання програмного забезпечення для дослідження актуальних питань;
- володіння інформацією у сфері обслуговування клієнтів, оперативне та якісне надання інформації.

3. Щодо особистісних і комунікативних характеристик:

- бізнес-психологія: ведення ділових переговорів, вміння вільно спілкуватись із клієнтами, залучення клієнтів до співпраці;
- чесність, вміння та бажання працювати і вчитися;
- уважність до деталей, комунікабельність, упевненість у собі, формування власної думки;
- логічність мислення, здатність вчитися, бути самокритичним, уміти планувати свою роботу;
- інноваційність, стійкість до стресів, орієнтація на результат, клієнтоорієнтованість;
- упевненість, зосередженість, вміння виокремлювати головне, здатність концентруватися, вміння працювати в команді.

Відповідь на запитання «Чи вважаєте Ви, що підготовка фахівців за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» є актуальною і необхідною для регіону?» оцінювалася за шкалою від 1 (не актуальна і не потрібна) до 5 (дуже актуальна і дуже потрібна). У підсумку відповіді стейкхолдерів розподілилися так: 27 (55,1 %) – 5 балів; 13 (26,5 %) – 4 бали; 6 (12,2 %) – 3 бали; 3 (6,1 %) – 2 бали. Жоден респондент не зазначив, що підготовка фахівців є неактуальною і непотрібною (рис. 2).

5. Чи вважаєте Ви, що підготовка фахівців за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування є актуальною і необхідною для регіону (за шкалою...ібна) до 5 (дуже актуальна і дуже потрібна)?
49 відповідей

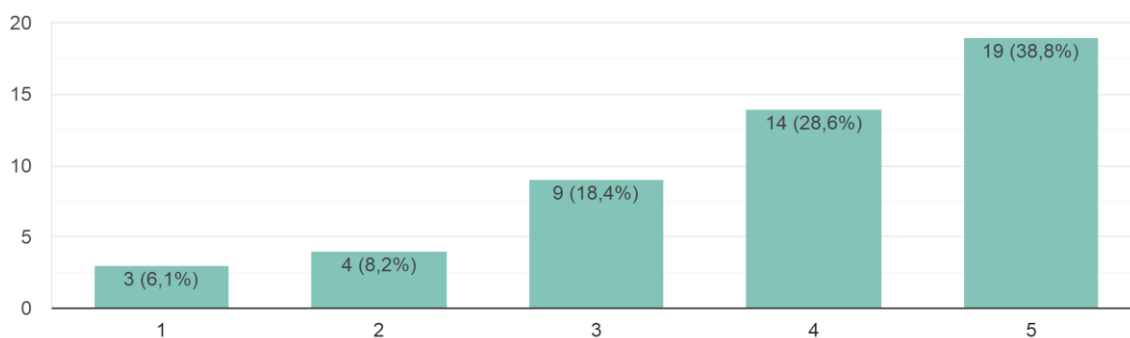
Рис. 2. Розподіл відповідей на запитання щодо актуальності та необхідності підготовки фахівці за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування для регіону»

Отже, середня оцінка відповіді на запитання щодо актуальності та необхідності підготовки фахівців за ОПП «Фінанси, банківська справа та

страхування» для регіону становила 4,31 бала, що становить 86,2 % від максимального рівня.

На питання «Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування?» 19 стейкхолдерів (38,8 %) поставили максимальний бал – 5; 14 (28,6 %) – 4 бали; 9 (18,4 %) – 3 бали; 4 (8,2 %) – 2 бали, а 3 стейкхолдери (6,1 %) – мінімальний бал 1 (рис. 3).

6. Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу випускників ПДАУ спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (за шкалою: від 1 (не зацікавлені) до 5 (дуже зацікавлені))? 49 відповідей

Рис. 3. Розподіл відповідей на запитання щодо зацікавленості в прийомі на роботу випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Отже, середня оцінка відповіді на запитання щодо зацікавленості в прийомі на роботу випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» становила 3,86 бала, що становить 77,2 % від максимального рівня.

Відповіді на запитання про те, які форми співпраці з ПДАА стейкхолдери вже реалізують, розподілилися так:

- рецензування освітньо-професійних програм – 11 (25,0 %);
- проведення занять фахівцями нашого підприємства – 9 (20,5 %);
- організація виробничих та/або навчальних практик – 9 (20,5 %);
- інформаційне забезпечення написання курсових, кваліфікаційних робіт – 7 (15,9 %);
- стажування (підвищення кваліфікації) викладачів – 7 (15,9 %);
- проведення екскурсій, квестів зі здобувачами вищої освіти – 1 (2,2 %).

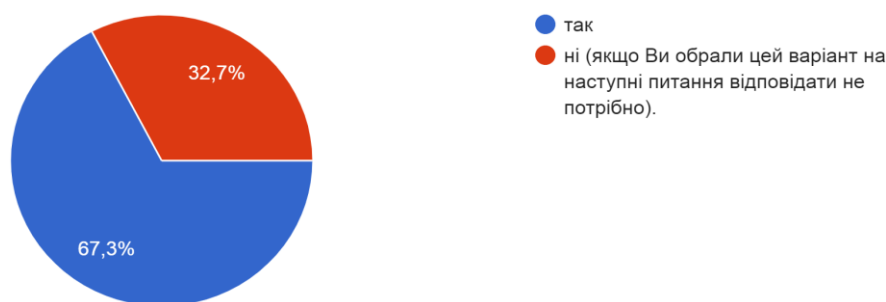
Водночас слід зазначити, що 23 респонденти (46,9 %) не здійснюють жодної форми співпраці з ПДАА.

Які ж форми співпраці з ПДАА планують здійснювати стейкхолдери? Найбільш розповсюджений варіант відповіді – організація виробничих та/або навчальних практик – 16 (32,7 %); далі – проведення занять фахівцями нашого підприємства – 13 (26,5 %); інформаційне забезпечення написання курсових, кваліфікаційних робіт – 11 (22,4 %); рецензування освітньо-професійних програм: 10 (20,4 %); стажування (підвищення кваліфікації) викладачів – 9

(18,4 %). По одному респонденту (2 %) планують такі форми співпраці, як спільні публікації, спільна співпраця у написанні наукових робіт, проведення екскурсій, квестів.

33 стейкхолдери (67,3 %) зазначили, що на їхньому підприємстві (в організації/установі) наразі працюють або працювали раніше випускники ПДАА спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». 16 респондентів (32,7 %) дали на це запитання негативну відповідь (рис. 4).

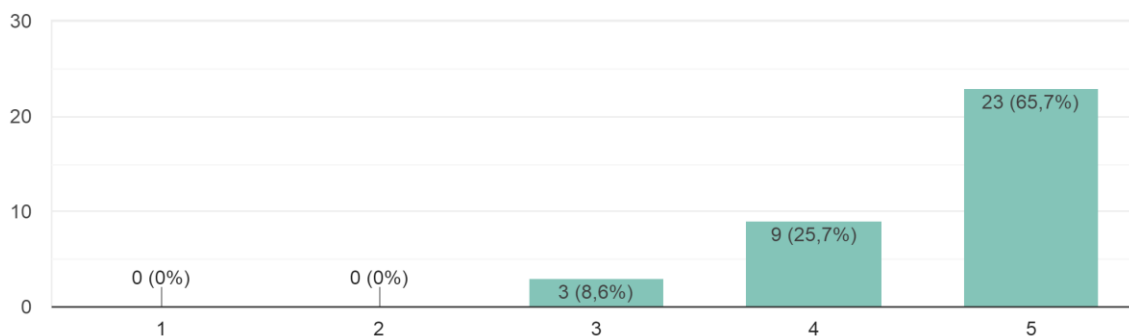
9. Чи працюють на даний час або працювали раніше на Вашому підприємстві (в організації/установі) випускники ПДАУ (поперед...сті Фінанси, банківська справа та страхування?)
49 відповідей

Рис. 4. Розподіл відповідей на запитання, чи працюють на Вашому підприємстві (в організації / установі) наразі або працювали раніше випускники ПДАА спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Відповідь на запитання «Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки та придатністю до працевлаштування випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування?» оцінювалася за шкалою від 1 (не задоволені) до 5 (повністю задоволені)). У підсумку відповіді розподілилися таким чином: 23 (65,7 %) – 5 балів; 9 (25,7 %) – 4 бали; 3 (8,6 %) – 3 бали. Оцінок 1 і 2 бали не було (рис. 5).

10. Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки та придатністю до працевлаштування випускників ПДАУ спеціальнос...1 (не задоволені) до 5 (повністю задоволені))
35 відповідей

Рис. 5. Розподіл відповідей на запитання щодо задоволеності рівнем професійної підготовки та придатністю до працевлаштування випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

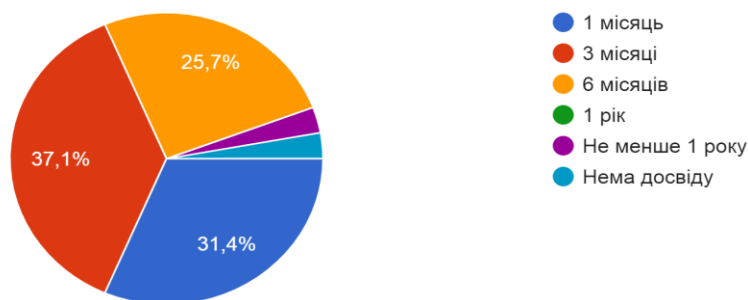
Отже, середня оцінка відповіді на запитання щодо рівня професійної підготовки та придатністю до працевлаштування випускників ПДАА спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» становила 4,57 бала, або 91,4 % від максимального рівня.

Відповіді на запитання про те, скільки часу необхідно випускнику для адаптації до ефективної практичної діяльності на підприємстві (в установі / організації), розподілилися так (рис. 6):

- 1 місяць – 11 (31,4 %);
- 3 місяці – 13 (37,1 %);
- 6 місяців – 9 (25,7 %);
- не менше одного року – 1 (2,9 %);
- немає досвіду – 1 (2,9 %).

11. Скільки часу знадобилось випускнику для адаптації до ефективної роботи на підприємстві (в установі/організації)?

35 відповідей

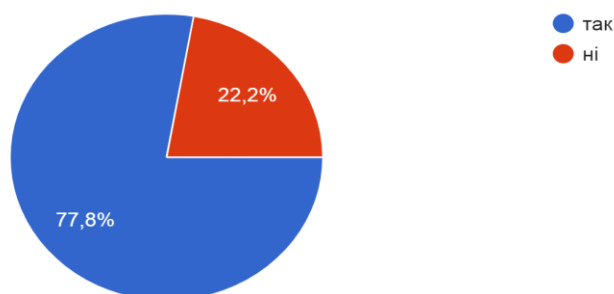

Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання щодо часу, який знадобився випускнику для адаптації до ефективної роботи на підприємстві (в установі / організації)

На запитання «Чи потрібне було додаткове навчання фахівця?», 28 респондентів (77,8 %) відповіли «так», а 8 (22,2 %) – «ні» (рис. 7).

12. Чи потрібне було додаткове навчання фахівця?

36 відповідей

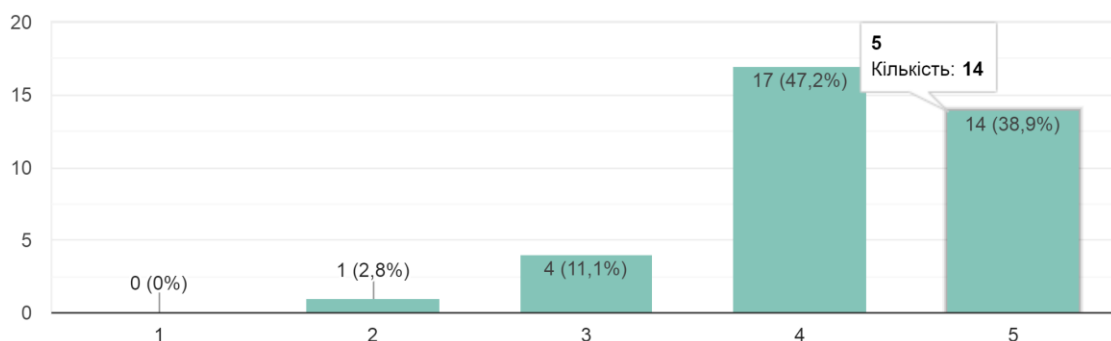

Рис. 7. Розподіл відповідей на запитання щодо того, чи потрібне було додаткове навчання фахівця

Відповідь на запитання «Чи забезпечує ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» формування тих компетентностей, які потрібні фахівцям для

ефективної роботи на Вашому підприємстві (в установі/організації)?» оцінювалася за шкалою від 1 (не забезпечує) до 5 (повністю забезпечує)). У підсумку відповіді розподілилися так: 14 (38,9 %) – 5 балів; 17 (47,2 %) – 4 бали; 4 (11,1 %) – 3 бали; 1 (2,8 %) – 2 бали. Відповідей «не забезпечує» не було (рис. 8).

13. Чи забезпечує ОПП Фінанси, банківська справа та страхування формування компетентностей, які потрібні фахівцям для ефек...1 (не забезпечує) до 5 (повністю забезпечує))?
36 відповідей

Рис. 8. Розподіл відповідей на запитання «Чи забезпечує ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» формування тих компетентностей, які потрібні фахівцям для ефективної роботи на Вашому підприємстві (в установі / організації)?»

Отже, середня оцінка відповіді на запитання щодо того, чи забезпечує ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» формування необхідних компетентностей для ефективної практичної роботи, становила 4,22 бала, або 84,4 % від максимального рівня.

Загалом підсумки анкетування допомогли зрозуміти пріоритети покращення якості освітніх послуг, виявили взаємовигідні форми співпраці ПДАА та кафедри фінансів, банківської справи та страхування зі стейкхолдерами, що дозволяє вдосконалювати теоретичну та практичну складові підготовки фахівців і формування необхідних компетентностей для задоволення потреб ринку праці.

Результати анкетування узагальнили:

Безкровний О. В., гарант ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, к. е. н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Тютюнник Ю. М., член групи забезпечення ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», к. е. н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень.